

БОРКА ДРАГОЈЕВИЌ ЈОСИФОВСКА
ул. Пиринска бр. 37
Скопје

УДК 904:726.8 (497.17-22)

ВОТИВЕН РЕЛЈЕФ ОД РОСОМАН

Айскраќи: На вотивниот релјеф, овде, е угравиран грчкиот натпис ΙΔΑΙΟΣ и релјефно е претставен Херакле, една божица, и двај се назира Ника која во лет, косо нагоре, со десната рака му дава венец на херојот. Под овие ликови, долу, е претставен омфалос.

Кон ваквото сумарно објавување на овој споменик потпишаната пристапи со единствена цел тој да не остане и понатаму непознат, што за науката би претставувало значителна загуба¹. Споменикот е мошне значаен и заслужува, при неговото проучување, да му се посвети најсериозно внимание.

Откопан е во 1950 година во с. Росоман јужно од Стоби на локалитетот „Тополовец“ за време на прокопувањето на канали за наводнување на полињата од селата Росоман, Сирково и Камен Дол, недалеку од цевките на античкиот водовод за Стоби². Споменикот е од бел мермер, со димензии 72×53 см. За неговата состојба и степенот на оштетувањето точно зборува приложената фотографија.

Во прашање е релјеф на кој е претставен Херакле и една божица со косо пружена десна рака над главата на Херакле, над чие рамо, лево од раката на божицата, двај се забележува главче од една животинка (Сл. 1). Меѓу двата лика долу е претставен омфалос. Десно од божицата, на откршениот дел, без сомнение, се наоѓало уште едно божество и, можеби, некоја претстава во врска со подвизите на херојот. Во просторот помеѓу Херакле и рамката, двај се назира божицата Ника, претставена во лет нагоре, која со десната рака му подава венец

¹ Релјефот се наоѓал низа години, повеќе од 40, во депото на музејот во Велес, па затоа веројатно и не можел да биде објавен.

² Селото Росоман, а особено локалитетот „Тополовец“, претставува значајно наоѓалиште на археолошки материјал од античкиот период (TIR K 34, 1976, стр. 110).

на херојот. Нејзиното име е врежано многу плитко, паралелно со рамката³. На сочуваниот дел од рамката е врежан натпис: ΙΔΑΙΟΣ. [... чие продолжение, кое се наоѓало на откриениот дел од рамката, без сомнение го содржело името на божеството (Сл. 2).

Споменикот, секако, припаѓал на некој мал храм, за кој не се знае кога бил уништен. Меѓутоа и покрај големата дистанца, од неговото пронаоѓање до денес, не е потполно исклучено, со детално истражување токму на местото на наодот, да се пронајде, можеби, уште некој негов дел, токму оној со продолжението на натписот⁴.

Завршувајќи ја оваа скромна статија, пожелувам, што поскоро, таа да прерасне во сериозна студија.

RÉSUMÉ

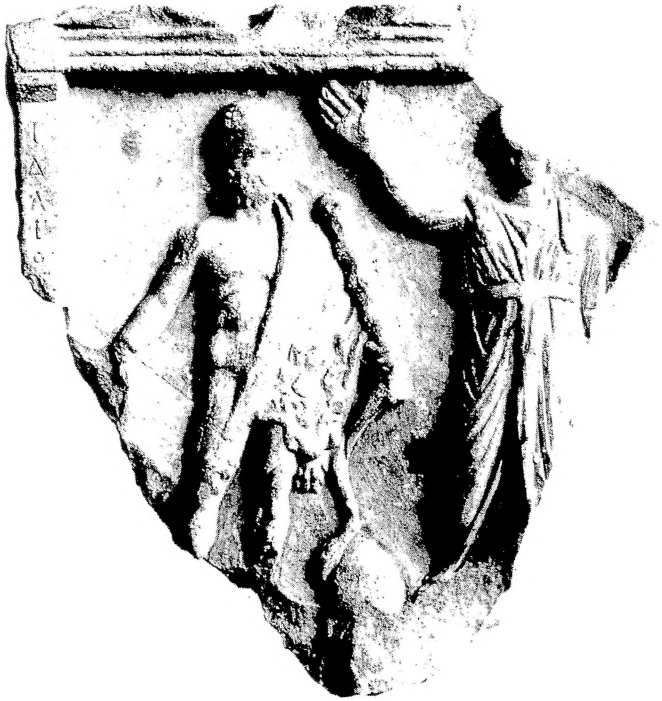
Borka Dragojević Josifovska: RELIEF VOTIF DE ROSOMAN

Sur le monument publié ici, sont gravées deux inscriptions grecques: ΙΔΑΙΟΣ et ΝΙΚΑ, et sont représentés en relief: Héraclès, une déesse et l'omphalos.

Le monument a été découvert en 1950 à Rosoman, au sud de Stobi, au lieu „Topolovec“. Actuellement, il se trouve au Musée in national de Veles.

³ Релјефот на Ника бил мошне плиток, така што во околностите на оштетување бил речиси наполно истриен.

⁴ Споменикот го откопал Реџеп Алиев, на длабочина од 50 см, при што тој открил темел од некоја градба и сидови со малтер. Од местото, споменикот бил пренесен во куќата на Разим Достанов, и оттаму во Народниот музеј во Велес.

Sl. 1

Sl. 2